

I. DISPOSICIONS GENERALS

MINISTERI D'HISENDA I FUNCIÓ PÚBLICA

7582 *Reial decret 683/2017, de 30 de juny, pel qual es modifica el Reglament de l'impost sobre societats, aprovat pel Reial decret 634/2015, de 10 de juliol, en relació amb la cobertura del risc de crèdit en entitats financeres.*

I

L'article 13 de la Llei 27/2014, de 27 de novembre, de l'impost sobre societats (d'ara endavant LIS), preveu a l'apartat 1 un desplegament reglamentari per establir les normes relatives a les «circumstàncies determinants de la deduïbilitat de les dotacions per deteriorament dels crèdits i altres actius derivats de les possibles insolvències dels deutors de les entitats financeres i les concernents a l'import de les pèrdues per a la cobertura del risc esmentat».

La raó no és altra que les característiques específiques de l'activitat i l'objecte social d'aquestes entitats, que fa necessària la regulació d'un règim fiscal especial adaptat a aquestes característiques específiques, entre les quals, en especial, hi ha l'aplicació d'un règim comptable sectorial singular l'aprovació de la qual està encomanada al Banc d'Espanya i que, fonamentalment, conté la Circular 4/2004, de 22 de desembre, del Banc d'Espanya, a entitats de crèdit, sobre normes d'informació financera pública i reservada i models d'estats financers.

En aquest context, el que s'ha anat produint és una regulació reglamentària que estableix els ajustos i les modulacions que s'han de produir des d'un punt de vista fiscal respecte del règim comptable de les cobertures per risc de crèdit que conté la Circular del Banc d'Espanya i, en particular, l'annex IX. Aquesta regulació fiscal de caràcter reglamentari la conté el capítol III del títol I del Reglament de l'impost sobre societats (d'ara endavant RIS), aprovat pel Reial decret 634/2015, de 10 de juliol.

Doncs bé, la Circular 4/2004 esmentada va ser objecte d'una modificació important l'any 2016 passat mitjançant la «Circular 4/2016, de 27 d'abril, del Banc d'Espanya, per la qual es modifiquen la Circular 4/2004, de 22 de desembre, a entitats de crèdit, sobre normes d'informació financera pública i reservada i models d'estats financers, i la Circular 1/2013, de 24 de maig, sobre la Central d'Informació de Riscos».

Aquesta modificació de la Circular 4/2004, entre altres aspectes, ha procedit a l'aprovació d'un nou annex IX que ha introduït canvis rellevants tant en l'àmbit conceptual com en el metodològic per a la quantificació de les cobertures per riscos de crèdit.

En la mesura en què la redacció actual del capítol III del títol I (articles 8 i 9) del RIS es correspon amb el que disposava en aquesta matèria la redacció anterior de la Circular 4/2004 i, en particular, l'annex IX, és imprescindible procedir a la seva modificació per adequar-lo als canvis produïts en la normativa comptable esmentada.

II

Aquest Reial decret consta d'un article únic, amb cinc apartats, i una disposició final.

L'apartat u de l'article únic modifica l'article 8 del RIS, en què l'únic canvi incorporat consisteix en la inclusió d'una referència al fet que el que preveu el capítol és aplicable a les societats per a la gestió d'actius a què es refereix l'article 3 de la Llei 8/2012, de 30 d'octubre, sobre sanejament i venda dels actius immobiliaris del sector financer, independentment del grau de participació de les entitats de crèdit en aquestes, i a les entitats que formin part del mateix grup de societats de l'entitat de crèdit en el sentit de l'article 42 del Codi de comerç, si bé exclusivament als efectes de la regulació que s'incorpora a l'apartat 4 de l'article 9 sobre la deduïbilitat de dotacions derivades dels deterioraments de determinats actius immobiliaris.

L'apartat dos modifica l'article 9. En l'apartat 1 s'ha procedit a regular la deduïbilitat des del punt de vista fiscal de les cobertures específiques de risc de crèdit i les novetats principals deriven de les modificacions introduïdes en la circular comptable.

Així, dins d'aquestes cobertures específiques de risc de crèdit, el nou annex IX de la Circular ja no determina, com passava fins a la modificació esmentada, unes quanties mínimes a dotar per les entitats.

Segons aquest nou annex, les dotacions es calculen aplicant unes metodologies pròpies o internes elaborades per les entitats de crèdit per a l'estimació de cobertures. Aquesta estimació s'ha de fer, bé de manera individualitzada per a determinats casos –fonamentalment a les anomenades operacions significatives– o bé de manera col·lectiva.

Tanmateix, en les estimacions col·lectives, l'annex ofereix unes solucions alternatives en cas que les entitats no hagin desenvolupat metodologies internes.

En vista d'aquest nou esquema, en aquest apartat 1 s'ha procedit a adaptar la deduïbilitat fiscal de les dotacions per cobertures específiques a aquest canvi important.

Ara bé, i amb una finalitat similar a la que es perseguia amb la redacció anterior de l'apartat, s'ha optat per limitar la deduïbilitat de les dotacions, com a màxim, a l'import resultant d'aplicar les solucions alternatives assenyalades que conté l'annex. I això, tant en cas que s'apliquin directament aquestes solucions alternatives com en la hipòtesi que l'entitat hagi utilitzat metodologies internes en l'estimació col·lectiva d'aquestes cobertures.

Com a cas particular, és necessari destacar que la modificació de la Circular no ha introduït canvis en relació amb l'estimació de les cobertures del denominat «risc país».

Per tant, en aquest cas s'ha considerat procedent mantenir l'esquema de deduïbilitat que preveu fins ara el Reglament, és a dir, la deducció de les quanties mínimes de dotació a les quals es refereix l'annex IX per cobrir aquest tipus de riscos.

L'apartat 2 de l'article 9 regula les excepcions o exclusions de la deduïbilitat fiscal de les dotacions de determinats crèdits bé per les característiques del deutor o bé perquè no s'aprecia l'existència d'un risc suficient.

Aquí també és necessari tenir en compte que el nou annex IX de la Circular ha introduït novetats significatives en relació amb la categorització dels riscos de crèdit, fonamentalment la desaparició de la categoria anomenada «riscos subestàndard» i la regulació d'una nova categoria anomenada «riscos normals en vigilància especial».

A més, també hi ha novetats importants en relació amb la metodologia de càlcul de les cobertures, en particular, pel que fa a les garanties reals i al tractament donat a les modificacions de les condicions de les operacions, per exemple, refinançaments o reestructuracions.

D'una banda, en aquest apartat es mantenen, si bé amb algunes precisions puntuals, les exclusions relatives als crèdits deguts per entitats públiques, per persones o entitats vinculades i per partits polítics, sindicats i determinades entitats. D'altra banda, s'inclouen noves referències a crèdits en els quals no hi ha risc aparent, amb les adaptacions terminològiques i de concepte pertinents i necessàries que es deriven de la nova regulació de la Circular en aquesta matèria.

L'apartat 3 regula la deduïbilitat de les dotacions corresponents a les cobertures genèriques, que es corresponen amb les categories de risc normal o risc normal en vigilància especial, que regula l'annex IX, i manté la limitació de deduïbilitat de l'u per cent de la variació positiva dels riscos corresponents en el període impositiu, i també amb determinades exclusions de crèdits als efectes del càlcul de la dotació deduïble.

Finalment, l'apartat 4 estableix la deduïbilitat de les dotacions derivades de la pèrdua de valor dels actius immobiliaris adjudicats o rebuts en pagament de deutes, als quals es refereix l'apartat V de l'annex IX de la Circular 4/2004, seguint el criteri que aquesta deduïbilitat s'ha de produir tant si els actius romanen en el balanç de les entitats de crèdit com si s'aporten, es transmeten, o es mantenen en societats per a la gestió d'actius a què es refereix l'article 3 de la Llei 8/2012, de 30 d'octubre, sobre sanejament i venda dels actius immobiliaris del sector financer, o a les entitats que formin part del mateix grup de societats de l'entitat de crèdit en el sentit de l'article 42 del Codi de comerç, sempre que no se superin els imports i s'efectuïn amb els criteris de la Circular. Sobre això, és necessari

destacar que l'amplitud de l'habilitació legal per al desplegament reglamentari de la deduïbilitat de dotacions, en cas de deteriorament de crèdits i altres actius, empara les previsions d'aquest apartat, sempre que es porti causa de l'existència prèvia de crèdits en entitats financeres.

L'apartat tres introdueix en el Reglament una nova disposició transitòria, la sisena, que conté la regulació relativa al risc de crèdit d'entitats financeres generat amb anterioritat a l'1 de gener de 2016, als efectes de seguir mantenint la no deduïbilitat dels saldos globals de les dotacions per deteriorament dels crèdits i altres actius derivats de les possibles insolvències dels deutors de les entitats financeres que no hagin estat deduïbles de conformitat amb la redacció anterior de l'article 9 del RIS.

L'apartat quatre inclou una nova disposició transitòria setena, que estableix l'aplicació transitòria als fons de titulització a què es refereix el títol III de la Llei 5/2015, de 27 d'abril, de foment del finançament empresarial, de l'article 9 del Reglament en la seva redacció que hi havia fins en aquest moment, en la mesura en què la normativa comptable d'aquest tipus d'entitats no ha estat objecte de cap modificació similar a la que s'ha produït en el cas de la Circular 4/2004 del Banc d'Espanya esmentada repetidament.

Per la seva banda, l'apartat cinc, i per una motivació similar a l'anterior, inclou una nova disposició transitòria vuitena, que estableix l'aplicació transitòria als establiments financers de crèdit (als quals la disposició addicional primera de la Llei 5/2015 atribueix a efectes fiscals el tractament que sigui aplicable a les entitats de crèdit) de l'article 9 del Reglament en la seva redacció que hi havia fins en aquest moment, fins que s'executi el desplegament reglamentari específic per a la remissió d'informació comptable per aquests, tal com preveu la disposició transitòria cinquena de la Llei 5/2015 esmentada.

Finalment, la disposició final única estableix l'entrada en vigor del Reial decret el mateix dia de la publicació en el «Butlletí Oficial de l'Estat» i, així mateix, que ha de tenir efectes per als períodes iniciats a partir de l'1 de gener de 2016, la qual cosa és coherent amb el fet que la modificació assenyalada de la Circular comptable s'hagi aplicat ja a l'exercici del 2016.

III

Aquest Reial decret, d'acord amb el títol competencial assenyalat al Reial decret 634/2015, de 10 de juliol, pel qual s'aprova el Reglament de l'impost sobre societats, es dicta a l'empara del que disposa l'article 149.1.14a de la Constitució que atribueix a l'Estat la competència en matèria d'hisenda general.

En virtut d'això, de conformitat amb l'habilitació per al desplegament reglamentari que conté l'article 13.1 de la Llei 27/2014, de 27 de novembre, de l'impost sobre societats, a proposta del ministre d'Hisenda i Funció Pública, d'acord amb el Consell d'Estat i amb la deliberació prèvia del Consell de Ministres en la reunió del dia 29 de juny de 2017,

DISPOSO:

Article únic. *Modificació del Reglament de l'impost sobre societats, aprovat pel Reial decret 634/2015, de 10 de juliol.*

S'introdueixen les modificacions següents en el Reglament de l'impost sobre societats, aprovat pel Reial decret 634/2015, de 10 de juliol:

U. Es modifica l'article 8, que queda redactat de la manera següent:

«Article 8. *Àmbit d'aplicació.*

El que preveu aquest capítol és aplicable a les entitats de crèdit obligades a formular els seus comptes anuals individuals d'acord amb les normes que estableix el Banc d'Espanya, així com a les sucursals d'entitats de crèdit residents a l'estranger que operin a Espanya. També s'ha d'aplicar, si s'escau, a les societats per a la gestió d'actius a què es refereix l'article 3 de la Llei 8/2012, de 30 d'octubre,

sobre sanejament i venda dels actius immobiliaris del sector financer, així com a les entitats que formin part del mateix grup de societats de l'entitat de crèdit en el sentit de l'article 42 del Codi de comerç, en relació amb els actius immobiliaris adjudicats o rebuts en pagament de deutes, en els termes que estableix l'apartat 4 de l'article 9 d'aquest Reglament.

Així mateix, és aplicable als fons de titulització a què es refereix el títol III de la Llei 5/2015, de 27 d'abril, de foment del finançament empresarial, en relació amb la deduïbilitat de les correccions valoratives per deteriorament de valor dels instruments de deute valorats pel seu cost amortitzat.»

Dos. Es modifica l'article 9, que queda redactat de la manera següent:

«Article 9. *Cobertura del risc de crèdit.*

1. Són deduïbles les dotacions corresponents a les cobertures específiques del risc de crèdit que resultin de l'aplicació de les metodologies pròpies i metodologies internes per a l'estimació de cobertures que preveu l'annex IX de la Circular 4/2004, de 22 de desembre, del Banc d'Espanya, a entitats de crèdit, sobre normes d'informació financera pública i reservada i models d'estats financers, independentment del fet que s'estimin individualitzadament o col·lectivament. No obstant això, el total agregat de les dotacions resultants de metodologies internes per a les estimacions col·lectives únicament és deduïble fins a l'import total agregat que resulti d'aplicar els percentatges de cobertura estimats pel Banc d'Espanya com a solució alternativa per a aquestes estimacions col·lectives que conté l'annex IX esmentat.

En el cas d'entitats que no hagin desenvolupat metodologies internes, són deduïbles, com a màxim, les dotacions per cobertures específiques de risc de crèdit que resultin d'aplicar els percentatges de cobertura estimats pel Banc d'Espanya com a solució alternativa que assenyalava el paràgraf anterior.

Quan es tracti de la cobertura de l'anomenat risc país, són deduïbles les dotacions que no excedeixin l'import de les cobertures mínimes que preveuen les normes establertes en l'annex IX de la Circular 4/2004, de 22 de desembre, del Banc d'Espanya.

2. En cap cas són deduïbles les dotacions corresponents a la cobertura del risc dels crèdits següents:

a) Els identificats com a operacions sense risc apreciable d'acord amb l'annex IX de la Circular 4/2004, de 22 de desembre, del Banc d'Espanya.

b) Els deguts o avalats per entitats de dret públic, excepte que siguin objecte d'un procediment arbitral o judicial que versí sobre la seva existència o quantia.

c) La part dels crèdits garantida amb garanties reals eficaces, determinades d'acord amb l'annex IX de la Circular 4/2004, de 22 de desembre, del Banc d'Espanya, i una vegada aplicats els descomptes sobre el valor de referència que estableix l'annex esmentat.

d) La part dels crèdits garantida per garants identificats com a sense risc apreciable o amb contractes d'assegurança de crèdit o caució.

e) Els deguts per persones o entitats vinculades d'acord amb el que estableix l'article 18 de la Llei de l'impost, llevat que estiguin en situació de concurs, i s'hagi produït l'obertura de la fase de liquidació pel jutge, en els termes que estableix la Llei 22/2003, de 9 de juliol, concursal.

f) Els deguts per partits polítics, sindicats de treballadors, associacions empresarials, col·legis professionals i cambres oficials, llevat que estiguin en situació de concurs, i s'hagi produït l'obertura de la fase de liquidació pel jutge, en els termes que estableix la Llei 22/2003, de 9 de juliol, concursal, o concorri altres circumstàncies degudament justificades que evidencin unes possibilitats de cobrament reduïdes.

g) Quan es tracti de la cobertura de l'anomenat risc país, no són deduïbles les dotacions per cobrir les exposicions fora de balanç.

3. Són deduïbles les dotacions corresponents a les cobertures genèriques que corresponguin a risc normal i risc normal en vigilància especial a què es refereix l'annex IX de la Circular 4/2004, de 22 de desembre, del Banc d'Espanya, amb el límit del resultat d'aplicar l'u per cent sobre la variació positiva global en el període impositiu de l'import dels riscos que, d'acord amb els criteris que estableix l'annex IX esmentat, hagi de ser objecte de cobertura genèrica, exclosos els corresponents als crèdits que enumera l'apartat 2 d'aquest article i als valors negociats en mercats secundaris organitzats.

4. Als efectes del que preveu aquest article són deduïbles les dotacions per deteriorament dels actius immobiliaris adjudicats o rebuts en pagament de deutes de les entitats de crèdit als quals sigui aplicable l'apartat V de l'annex IX de la Circular 4/2004, de 22 de desembre, del Banc d'Espanya, que romanguin en el balanç de l'entitat de crèdit, sempre que no superin els imports que resultin del que estableix l'apartat V esmentat.

En el supòsit que els actius immobiliaris adjudicats o rebuts en pagament de deutes de les entitats de crèdit s'aportin, es transmetin, o es mantinguin en una societat per a la gestió d'actius a què es refereix l'article 3 de la Llei 8/2012, de 30 d'octubre, sobre sanejament i venda dels actius immobiliaris del sector financer, o en una entitat que formi part del mateix grup de societats de l'entitat de crèdit en el sentit de l'article 42 del Codi de comerç, són deduïbles, sempre que es respectin els criteris de la Circular 4/2004, de 22 de desembre, del Banc d'Espanya, i per l'import màxim que resultaria d'aplicar l'apartat V esmentat, les dotacions per correccions derivades de la pèrdua de valor dels actius, tant si consisteixen en dotacions per deteriorament dels actius immobiliaris efectuades en aquestes societats o entitats com, si s'escau, en dotacions efectuades en l'entitat de crèdit per deteriorament del valor de les seves participacions en aquestes o per altres deterioraments derivats de la pèrdua de valor dels actius immobiliaris.

No obstant això, les dotacions deduïbles en l'entitat de crèdit esmentades tenen com a límit l'import màxim a què es refereix el paràgraf anterior minorat en les dotacions per deteriorament dels actius immobiliaris que hagin resultat fiscalment deduïbles en les societats i entitats esmentades. En aquest cas, en el supòsit que sigui aplicable el règim especial de consolidació fiscal que regula el capítol VI del títol VII de la Llei de l'impost, l'import que resulti fiscalment deduïble no ha de ser objecte d'eliminació.

En el supòsit que de conformitat amb la normativa vigent l'entitat de crèdit no pugui aplicar el règim especial de consolidació fiscal amb les societats o entitats esmentades, les dotacions per deteriorament dels actius immobiliaris en aquestes últimes han de tenir com a límit l'import màxim a què es refereix el paràgraf segon d'aquest apartat, minorat en les dotacions per deteriorament de participacions o per altres deterioraments derivats de la pèrdua de valor dels actius immobiliaris que hagin resultat fiscalment deduïbles en l'entitat de crèdit, d'acord amb el que estableix el paràgraf esmentat.»

Tres. S'afegeix una disposició transitòria sisena, que queda redactada de la manera següent:

«Disposició transitòria sisena. *Risc de crèdit d'entitats financeres generat amb anterioritat a l'1 de gener de 2016.*

1. Les dotacions per deteriorament dels crèdits i altres actius derivats de les possibles insolvències dels deutors de les entitats financeres que hagin resultat no deduïbles d'acord amb l'article 9 d'aquest Reglament, segons la redacció vigent per als períodes impositius iniciats abans de l'1 de gener de 2016, es regeixen per les regles següents:

a) Els saldos no deduïbles corresponents a les cobertures per risc de crèdit i altres actius derivats d'insolvències de deutors existents a 31 de desembre de 2015

mantenen la consideració esmentada i el seu període impositiu de generació, fins a l'import dels saldos existents a 31 de desembre de 2016 que siguin no deduïbles per aplicació del que disposa l'article 9 d'aquest Reglament.

b) L'increment net del saldo global no deduïble existent a 31 de desembre de 2016 respecte a l'existent a 31 de desembre de 2015 es considera que correspon a una dotació generada en el període impositiu del 2016.

La disminució neta del saldo esmentat s'integra en la base imposable d'acord amb el que estableix la Llei de l'impost, i s'hi ha d'aplicar, si s'escau, el que preveu l'article 11.12 de la Llei esmentada.

2. En cas d'aplicació del règim especial de consolidació fiscal que regula el capítol VI del títol VII de la Llei de l'impost, els imports a què es refereix l'apartat anterior es refereixen al grup fiscal.»

Quatre. S'afegeix una disposició transitòria setena, que queda redactada de la manera següent:

«Disposició transitòria setena. *Deteriorament d'instruments de deute dels fons de titulització.*

Mentre es mantingui la redacció original de la Circular 2/2016, de 20 d'abril, de la Comissió Nacional del Mercat de Valors, sobre normes comptables, comptes anuals, estats financers públics i estats reservats d'informació estadística dels fons de titulització, pel que fa a les correccions per deteriorament de valor dels instruments de deute valorats pel seu cost amortitzat dels fons de titulització a què es refereix el títol III de la Llei 5/2015, de 27 d'abril, de foment del finançament empresarial, la deduïbilitat de les dotacions corresponents a aquestes s'ha de determinar aplicant els criteris que estableix l'article 9 d'aquest Reglament en la redacció vigent a 31 de desembre de 2015.»

Cinc. S'afegeix una disposició transitòria vuitena, que queda redactada de la manera següent:

«Disposició transitòria vuitena. *Risc de crèdit en establiments financers de crèdit.*

D'acord amb el que estableix la disposició addicional primera de la Llei 5/2015, de 27 d'abril, de foment del finançament empresarial, i mentre no s'executi el desplegament reglamentari específic per a la remissió d'informació comptable pels establiments financers de crèdit a què es refereix la disposició transitòria cinquena de la Llei esmentada, la deduïbilitat de les dotacions corresponents a la cobertura del risc de crèdit es determina, per als establiments financers de crèdit esmentats, aplicant els criteris que estableix l'article 9 d'aquest Reglament en la redacció vigent a 31 de desembre de 2015.»

Disposició final única. *Entrada en vigor.*

Aquest Reial decret entra en vigor el mateix dia de la publicació en el «Butlletí Oficial de l'Estat» i té efectes per als períodes impositius que s'iniciïn a partir de l'1 de gener de 2016.

Madrid, 30 de juny de 2017.

FELIPE R.

El ministre d'Hisenda i Funció Pública,
CRISTÓBAL MONTORO ROMERO